

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 11.10.2011
KOM(2011) 636 lõplik

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**EUROOPA ÜHINE MÜÜGIÕIGUS, MILLE EESMÄRK ON LIHTSUSTADA
PIIRIÜLESEID TEHINGUID SISETURUL**

1. TAUST

Üks Euroopa Liidu suuremaid saavutusi on 500 miljoni tarbijaga ühtne turg. Selle põhivabadused võimaldavad ettevõtjatel ja kodanikel vabalt liikuda ja tegutseda piirideta liidus. ELi liikmesriikide vaheliste takistuste jätkuv kõrvaldamine on toonud kodanikele hulga eeliseid, nagu vabaduse reisida, õppida ja töötada teistes liikmesriikides. Kodanikud kui tarbijad on saanud ka olulist majanduslikku kasu, nagu madalamad lennupileti hinnad ja rändlusteenuste tasud ning suurem tootevalik. Kauplejatel on olnud võimalik laiendada oma tegevust teistesse liikmesriikidesse, importides või eksportides kaupu, pakkudes teenuseid või asudes tegutsema välismaal. Seega saavad nad kasu mastaabisäästust ja parematest ärivõimalustest, mida pakub siseturg.

Muljetavaldavast edust hoolimata on säilinud mõned tõkked, mis pidurdavad liikmesriikidevahelist kauplemist ja ei lase kodanikel ja ettevõtjatel siseturu võimalustest, eelkõige piiriülesest kaubandusest alati täielikku kasu saada. Paljud neist tõketest on seotud asjaoluga, et liikmesriikide õigussüsteemid on erinevad. Piiriülese kaubanduse peamiste takistustena võiks nimetada erinevusi ELi 27 liikmesriigi lepinguõiguses.

Kõik majandustehingud põhinevad lepingutel. Seetõttu mõjutavad nii kauplejate kui ka tarbijate igapäevaelu erinevad õigusnormid sellistes valdkondades nagu lepingu sõlmimine või lõpetamine, puudusega toote üleandmise heastamine või tasumisega hilinemise korral makstav viivis. Kauplejatele põhjustavad need erinevused täiendavaid probleeme ja kulutusi eelkõige juhul, kui nad tahavad eksportida oma tooteid ja teenuseid mitmesse ELi liikmesriiki. Tarbija jaoks muudavad need erinevused ostude tegemise väljaspool oma elukohariiki keerukaks. Eriti terav on see probleem internetikaubanduses.

- Raskused, mida põhjustavad liikmesriikide lepinguõiguse erinevused kauplejatele

Lepinguõigusega seotud probleemidel võib olla negatiivne mõju ettevõtjatele, kes kaaluvad võimalust laiendada oma kaubandustegevust teistesse liikmesriikidesse, kuid loobuvad nende takistuste tõttu uutele turgudele sisenemisest. Kui kaupleja otsustab müüa tooteid tarbijatele või ettevõtjatele teistes liikmesriikides, puutub ta kokku keeruka õiguskeskkonnaga, mida iseloomustavad liikmesriigiti erinevad lepinguõiguse normid. Ühe esimese sammuna tuleb kindlaks teha, millist õigust lepingu suhtes kohaldatakse. Kui kohaldatakse välisriigi õigust, peab kaupleja selle normidega tutvuma, kasutama õigusabi ja vajaduse korral kohandama lepingu asjaomase õiguse normidega. Internetikaubanduse korral võib juhtuda, et kaupleja peab kohandama ka oma veebisaiti, et see kajastaks kohustuslikke õigusnorme, mida kohaldatakse sihtliikmesriigis. Kauplejate arvates on muu riigi lepinguõiguse sätete väljaselgitamise keerukus peamine takistus ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute puhul ning kolmandal kohal ettevõtjatevaheliste tehingute puhul¹.

¹ Eurobaromeetri uuring nr 321 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute korral, lk 23, ning Eurobaromeetri uuring nr 320 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta ettevõtjatevaheliste tehingute korral, lk 15. Ameerika Ühendriikides on olukord teine. Hoolimata sellest, et 50 osariigis kehtivad erinevad lepinguõiguse süsteemid, võib näiteks Marylandis asuv kaupleja müüa takistusteta oma tooteid Alaskal asuvale tarbijale, sest vastavalt Ameerika Ühendriikide õigusele peab kaupleja niisuguses olukorras arvestama ainult Marylandis kohaldatavaid lepinguõiguse norme ega pea olema kursis Alaskal kohaldatava lepinguõigusega. Lisaks sellele on ühtse äriseadustikuga (*Uniform Commercial Code*) erinevate osariikide lepinguõiguse süsteeme oluliselt ühtlustatud. USA kauplejatele

Nende takistuste ületamine tähendab aga tehingukulusid. Tehingukuludel on kõige suurem mõju väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele (edaspidi „VKEd”), eelkõige mikro- ja väikeettevõtjatele, sest mitme välisriigi turule sisenemisega kaasnevad kulud on nende käibega võrreldes eriti suured. Muusse liikmesriiki eksportimise tehingukulud võivad ulatuda 7 %-ni mikroettevõtja aastakäibest. Kui ettevõtja ekspordib nelja liikmesriiki, võivad need kulud ulatuda 26 %-ni aastakäibest². Kauplejad, kes loobuvad piiriülestest tehingutest lepinguõigusega seotud takistuste tõttu, loobuvad igal aastal ühtlasi vähemalt 26 miljardist eurost ELi sisekaubandusest saadavast tulust³.

- Raskused, mida põhjustavad liikmesriikide lepinguõiguse erinevused tarbijatele

44 % tarbijatest väidab, et ebakindlus oma õiguste suhtes on takistuseks ostude tegemisele muudest ELi liikmesriikidest⁴. Kolmandik tarbijatest kaaluks muust ELi liikmesriigist interneti teel ostmise võimalust, kui kohaldataks ühtseid Euroopa õigusnorme,⁵ kuid praegu teeb oma oste internetis ainult 7 % tarbijatest⁶. Tarbijate ebakindlus on sageli seotud murega selle pärast, mis juhtub siis, kui tekib probleeme, ning nad ei ole ka piisavalt teadlikud oma õigustest välisriigist kauba ostmisel. Teisalt keeldutakse ostusooviga ja aktiivselt kogu ELis (eelkõige internetis) tooteid otsivatele tarbijatele sageli toodet müümast või kohale toimetamast. Seda kogeb vähemalt 3 miljonit tarbijat aastas. Praktikas on nii, et internetis piiriüleste ostude tegemine sagedamini ebaõnnestub kui õnnestub⁷ ning tarbija saab pettumust valmistava teate, nagu „See toode ei ole Teie elukohariigis kättesaadav.”

Komisjon soovib kõrvaldada piiriülese kaubanduse takistused, aidates kauplejatel tehinguid teha ja muutes piiriüleste ostude tegemise ostjate jaoks lihtsamaks. On kindlaks tehtud, et kui riikide õigussüsteemid põhinevad samadel alustel, nagu tavaõigus või Põhjamaade õigussüsteemid, on kahepoolsed kaubandussidemed 40 % tihedamad, kui riikide vahel, millel sellised sarnasused puuduvad⁸. Seda silmas pidades lisas Euroopa Komisjon oma 2011. aasta tööprogrammi⁹ Euroopa lepinguõigust käsitleva õigusakti, millele president Jose Manuel Barroso spetsiaalselt juhtis Euroopa Parlamendi tähelepanu Euroopa Parlamendi presidendile Jerzy Buzekile adresseeritud kirjas¹⁰. Vajadust kõrvaldada lepinguõiguse erinevuste

on seega 50 osariiki hõlmav majanduspiirkond lepinguõiguslikus mõttes palju enam siseturg kui Euroopa Liidu 27 liikmesriiki ELi kauplejate jaoks.

² Hinnang põhineb ettevõtjate vastustel VKEd paneeluuringule Euroopa lepinguõiguse mõju kohta (uuring on kättesaadav järgmisel aadressil: http://ec.europa.eu/justice/contract/files/report_sme_panel_survey_en.pdf) ja Eurostati struktuurilisel ettevõtlusstatistikal.

³ Eurobaromeetri uuring nr 320 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta ettevõtjatevaheliste tehingute korral, lk 24 ja 25.

⁴ Eurobaromeetri uuring nr 299a, mis käsitleb hoiakuid piiriülese kaubanduse ja tarbijakaitse suhtes, lk 10.

⁵ Eurobaromeetri uuring nr 299a, lk 14.

⁶ Eurobaromeetri uuring nr 299, mis käsitleb hoiakuid piiriülese kaubanduse ja tarbijakaitse suhtes, lk 13.

⁷ SEK(2010)385, Tarbijaturgude tulemustabel, 3. trükk, lk 9. Uuringus, mille käigus kujuteldavad ostjad püüdsid teha peaaegu 11 000 kontrolltehingut, selgus, et 61 % piiriülestest ostudest oleks ebaõnnestunud. 50 % juhtudest keeldus kaupleja teenindamast tarbija elukohariiki.

⁸ A.Turrini ja T. Van Ypersele, *Traders, courts and the border effect puzzle* („Kauplejad, kohtud ja piiriülesed olukorrad”) väljaandes „Regional Science and Urban Economics” („Regionaalteadus ja linnamajandus”), nr 40, 2010, lk 82.

⁹ KOM(2010) 623(lõplik), 31.3.2010, lk 7.

¹⁰ Vt

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/393&format=HTML&aged=1&language=ET&guiLanguage=en>.

põhjustatud takistused on kesksel kohal *Euroopa 2020. aasta strateegias*¹¹ ja arvukates muudes ELi strateegilistes dokumentides. Viimati nimetatute hulka kuuluvad *Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava*,¹² *Euroopa digitaalarengu tegevuskava*,¹³ millega nähakse ette vabatahtlikult kohaldatav lepinguõiguse normistik kui üks digitaalse majanduse edendamise peamisi vahendeid, *väikeettevõtlusalgatuse läbivaatamine*,¹⁴ mille eesmärk on vähendada takistusi VKEdes kasvupotentsiaali realiseerimisele, kaasa arvatud takistusi, mis on seotud lepinguõigusega, ning *ühtse turu akti*,¹⁵ kus arendatakse edasi ideed õigusaktist, mis lihtsustaks piiriüleseid tehinguid. Lisaks sellele toonitati iga-aastases majanduskasvu analüüsis, millega alustati esimest Euroopa poolaastat, Euroopa lepinguõiguse normistikuga kaasnevaid võimalusi majanduskasvu ja kaubanduse soodustamisel siseturul¹⁶. Eesistujariik Poola on võtnud Euroopa lepinguõiguse edasiarendamise üheks prioriteediks 2011. aasta teisel poolel¹⁷.

1.1. Praegune õigusraamistik

Praegust ELi õigusraamistikku iseloomustavad erinevused liikmesriikide lepinguõiguses. ELi õigusaktid sisaldavad teatavaid ühiseid norme, mille abil on tihti võimalik lahendada konkreetseid probleeme, kuid nagu selgub I lisast, ei käsitle need ühtlustatud normid enamikku lepinguõiguse valdkondi, ning valdkondades, kus neid kohaldatakse, jääb ikkagi liikmesriigile sageli märkimisväärne vabadus kohaldada muid norme. Euroopa siseturul puuduvad ühtsed ja terviklikud lepinguõiguse normid, mida ettevõtjad ja tarbijad saaksid kohaldada piiriüleste tehingute korral.

- Kollisiooninormid

Selleks et suurendada piiriüleste tehingute õiguskindlust, kehtestas EL *ühised kollisiooninormid*. Rooma I määrus lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta võimaldab lepingupooltel valida, millist õigust nad oma lepingu suhtes kohaldavad, ning määrata kindlaks, millist õigust kohaldatakse siis, kui selline valikuvõimalus puudub¹⁸.

¹¹ Komisjoni teatis „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia”, KOM(2010) 2020 (lõplik), 3.3.2010. Vt ka iga-aastase majanduskasvu analüüs, I lisa, Euroopa 2020. aasta strateegia eduaruanne, KOM(2011) 11 - A1/2, lk 5.

¹² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele „Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala Euroopa kodanikele Stockholmi programmi rakendamise tegevuskava”, KOM(2010) 171 (lõplik), 20.4.2010, lk 5 ja lk 24.

¹³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa digitaalne tegevuskava”, KOM (2010) 245 (lõplik), 26.8.2010, lk 13 ja lk 37.

¹⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” läbivaatamine”, KOM (2011) 78 (lõplik), 23.2.2011, lk 11 ja lk 13.

¹⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks, „Üheskoos uue majanduskasvu eest”, KOM(2011) 206 (lõplik), 13.4.2011, lk 14 ja lk 19.

¹⁶ Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Iga-aastane majanduskasvu analüüs: Euroopa Liit võtab igakülgeid kriisimeetmeid”, KOM(2011)11 (lõplik), 12.1.2010

¹⁷ Vt http://pl2011.eu/sites/default/files/users/shared/o_prezydencja/programme_of_the_polish_presidency_of_the_council_of_the_eu.pdf.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 593/2008, 17. juuni 2008, lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta, ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

Kollisiooninormid ei suuda aga oma olemuse tõttu kõrvaldada erinevusi lepinguõiguse materiaa lõiguslike normide vahel. Need aitavad ainult kindlaks määrata siseriikliku materiaa lõiguse, mida piiriülese tehingu suhtes kohaldatakse, kui oleks võimalik valida mitme erineva siseriikliku õiguse kohaldamise vahel.

Ettevõtja ja tarbija vaheliste piiriüleste tehingute korral nõutakse Rooma I määruse artikli 6 lõikes 2, et kauplejad, kes hakkavad tegutsema tarbija elukoha liikmesriigis, peavad tagama vastavuse selle liikmesriigi kohustuslikule tarbijakaitse tasemele. Niisugune olukord võib tekkida näiteks siis, kui kaupleja otsustab avada veebisaidi kõnealuse liikmesriigi keeles, pakub müüa tooteid, mille eest tasutakse tarbija vääringus, või kasutab tippdomeeni domeeninime, mis ei ole sama, mis kaupleja liikmesriigis. Kaupleja võib kohaldada kas tarbija liikmesriigi õigust tervikuna või valida muu õiguse, eelkõige oma liikmesriigi õiguse. Kuid ka viimasel juhul peab kaupleja tagama vastavuse kohustuslikele tarbijakaitse normidele, mis tulenevad tarbija liikmesriigi õigusest, kui nendega tagatakse kaitse kõrgem tase. Seetõttu võib juhtuda, et kaupleja tüüptingimusi tuleb muuta vastavalt erinevate riikide õigusnormidele.

- **Materiaa lõiguse normid**

ELis on tänu vastuvõetud ühtlustamismeetmetele palju ära tehtud, et vähendada erinevusi liikmesriikide materiaa lõiguse vahel, eelkõige tarbijakaitse osas. Need ühtlustamismeetmed ei hõlma aga kõiki lepingutega seotud õiguslikke aspekte ning seega peab kaupleja ka edaspidi arvestama tarbija elukoha liikmesriigi lepinguõiguse norme. Lisaks sellele piirduvad need ühtlustamismeetmed peamiselt ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega.

Ettevõtja ja tarbija vaheliste lepingutega seoses on ELi õigusraamistik oluliselt parandanud tarbijate kaitset. Hoolimata edust, mis on liikmesriikide õigusnormide ühtlustamises saavutatud tänu hiljuti vastuvõetud tarbijaõiguste direktiivile, on selge, et tarbijakaitse ja lepinguõiguse valdkonnas on olemas poliitilised piirid, millest kaugemale täielik ühtlustamine ei tohi minna. Seda peegeldab tõsiasi, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu jätsid kehtima ebaõiglasi lepingutingimusi ja müügilepingutega seotud õiguskaitsevahendeid käsitlevad direktiivid,¹⁹ mis võimaldavad liikmesriikidel peamisi ühtlustatud õigusi erinevas ulatuses edasi arendada.

Ettevõtjatevaheliste lepingute puhul on ELi vastuvõetud materiaa lõiguslike normide reguleerimisala veelgi piiratum kui ettevõtja ja tarbija vaheliste lepingute puhul, hõlmates üksikuid konkreetseid küsimusi lepinguõiguse valdkonnas. Näiteks ühtlustatakse direktiiviga hilinevad maksimisega võitlemise kohta²⁰ eeskirjad, mis käsitlevad viivisemäära hilinevad maksimise korral, kuid liikmesriigid võivad kohaldada ka rangemaid eeskirju. Rahvusvahelisel tasandil esitati ettevõtjatevaheliste lepingute puhul kohaldatavad ulatuslikuma reguleerimisalaga normid 1980. aasta konventsioonis kaupade rahvusvahelise ostu-müügi lepingute kohta (edaspidi „Viini konventsioon”). Viini konventsiooni ei ole aga ratifitseerinud kõik liikmesriigid ning seda ei kohaldata Ühendkuningriigis, Iirimaa, Portugalis ja Maltas. See ei hõlma kõiki lepingutega seotud õiguslikke aspekte ning (kuna ÜRO süsteemis puudub kohustuslik kohtualluvus, nagu see on ELi siseturu puhul Euroopa Kohtul) selles puuduvad

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ, 25. mai 1999, tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta, EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/7/EL, 16. veebruar 2011, hilinevad maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul (uuesti sõnastatud), ELT L 48, 1.23.2011, lk 1.

sätteid, millega oleks tagatud konventsiooni ühetaoline kohaldamine, sest eri riikide kohtud võivad seda erinevalt tõlgendada. Ainult vähesed kauplejad kohaldavad Viini konventsiooni²¹.

1.2. Vajadus tegutseda Euroopa tasandil

EL on Euroopa lepinguõiguse väljatöötamisega tegelenud juba kümme aastat. Komisjon algatas 2001. aasta teatisega Euroopa lepinguõiguse kohta²² üldsusega ulatusliku konsulteerimise probleemide üle, mis tekivad erinevuste tõttu liikmesriikide lepinguõiguses. Arvestades esitatud märkusi avaldas komisjon 2003. aastal tegevuskava,²³ mille kohaselt tuleks parandada Euroopa lepinguõiguse kvaliteeti ja ühtsust. Selleks tuleks luua ühtne raamnormistik, mis sisaldab ühiseid põhimõtteid, määratlusi ja näidisnorme, mida ELi seadusandja hakkaks õigusaktide koostamiseks ja muutmiseks kasutama.

Komisjon rahastas ettevalmistavaid õiguslaseid uuringuid teinud rahvusvahelise akadeemilise võrgustiku tööd. Uuringutega seotud töö viidi lõpule 2008. aasta lõpuks ja selle alusel koostati ühtse raamnormistiku kavand (*Draft Common Frame of Reference*),²⁴ mis valmis õigusteadusliku tekstina²⁵. Samal ajal tegelesid Association Henri Capitant des Amis de la Culture Juridique Française ja Société de Legislation Comparée analüüsiga, koostades lepinguõiguse põhimõtteid hõlmava *Principes Contractuels Communs*²⁶.

1. juulil 2010 algatas komisjon kuus kuud kestnud konsulteerimise üldsusega (roheline raamatu põhjal) ELis lepinguõiguse ühtlustamise erinevate võimaluste üle. Rohelises raamatus esitati hulk erinevaid poliitikavõimalusi. Nende hulka kuulusid töövahend, millega kehtestatakse ühtsed määratlused, põhimõtted ja näidisnormid lepinguõigusega seotud valdkondades, määrus, mis asendaks kõikide liikmesriikide lepinguõiguse ühise Euroopa lepinguõigusega, ning idee kohaldada ELis vabatahtlikku normistikku, mis oleks alternatiiviks olemasolevale liikmesriigi lepinguõigusele ja mida pooled võiksid soovi korral kohaldada. Komisjonile saadeti konsulteerimise käigus 320 vastust²⁷. Mitu sidusrühma toetas eespool nimetatud töövahendit, 4. võimalus (vabatahtlik Euroopa lepinguõiguse normistik) leidis toetust kas eraldiseisvana või kombineerituna töövahendiga, eeldusel et see vastab teatavatele tingimustele, nagu tarbijakaitse kõrge tase, selgus ja sätete kasutajasõbralikkus.

Enne oli komisjon 26. aprilli 2010. aasta otsusega²⁸ moodustanud Euroopa lepinguõiguse eksperdirühma, mis koosnes endistest kohtunikest, juristidest ja õigusteadlastest kogu Euroopas. Varasema uurimistöö alusel tehti eksperdirühmale ülesandeks viia läbi võimaliku tulevikus kohaldatava Euroopa lepinguõiguse normistiku teostatavusuuring, mis hõlmaks

²¹ Eurobaromeetri uuring nr 320 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta ettevõtjatevaheliste tehingute korral, lk 57: ainult 9 % vastajatest väitis, et nad kohaldavad sageli rahvusvahelisi normistikke, kaasa arvatud Viini konventsiooni ja Rahvusvahelise Eraõiguse Ühtlustamise Instituudi väljatöötatud põhimõtteid.

²² Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa lepinguõiguse kohta, KOM (2001) 398, 11.7.2001.

²³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Euroopa lepinguõiguse ühtlustamine – tegevuskava”, KOM(2003) 68, 12.2.2003.

²⁴ Von Bar, C., Clive, E. ja Schulte Nölke, H. (toimetajad), „Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference”, München, Sellier, 2009.

²⁵ Teadustegevust rahastati komisjoni kuuendast teadusuuringute raamprogrammist, kuid tegemist ei ole komisjoni ametliku dokumendiga.

²⁶ Fauvarque-Cosson, B. ja Mazeaud, D. (toimetajad), „European Contract Law, Materials for a Common Frame of Reference: Terminology, Guiding Principles, Model Rules”, München, Sellier, 2008.

²⁷ Vastas enamik liikmesriike, hulk ettevõtjate organisatsioone, mitu tarbijaorganisatsiooni, paljud õigusala töötajate ühendused ja tähelepanuväärne hulk õigusteadlasi.

²⁸ ELT L 105/109, 27.4.2010.

piiriüleste tehingute peamisi praktilisi aspekte. Selleks et tagada eksperdirühma töötulemuste vastavus tarbijate, ettevõtjate (eelkõige VKEd) ja juristide tuvastatud vajadustele, moodustas komisjon peamistest sidusrühmadest eraldi rühma, kes andis eksperdirühma töösse praktilise panuse teostatavusuuringu jaoks väljatöötatud normide kasutajasõbralikkuse valdkonnas. Teostatavusuuring avaldati 3. mail 2011 töövahendina, mis annab ELi institutsioonidele edasiseks tööks uusi ideid ning mis oli aluseks sidusrühmade ja õigusala ekspertide arvamused avaldustele. Huvitatud isikutelt saadud 120 vastusest enamik oli seotud ettepanekut käsitleva kolme peamise küsimusega: kasutajasõbralikkuse, ettevõtjate ja tarbijate huvide tasakaalu ning õiguskindlusega. Komisjon võttis arvesse paljusid ettepanekuid, millega veelgi täiustati ja tugevdati ettepanekut. Komisjon küsis ka sidusrühmade arvamust digitaalse infosisu lisamise kohta ettepanekusse ja enamik vastanuist vastas jaatavalt.

Euroopa Parlament on aastaid kindlalt toetanud Euroopa lepinguõiguse väljatöötamist²⁹. 2011. aasta juunis vastusena komisjoni rohelisele raamatule Euroopa Parlamendis toimunud hääletusel toetas neli viiendikku parlamendi liikmetest vabatahtlikku Euroopa lepinguõiguse normistikku, millega lihtsustatakse piiriüleste tehingute tegemist (rohelistes raamatus esitatud 4. võimalus)³⁰. Ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on võtnud vastu arvamuse, millega pooldatakse vabatahtlikku edasiarendatud uut lepinguõiguse režiimi³¹.

2. VABATAHTLIK EUROOPA ÜHINE MÜÜGIÕIGUS

2.1. Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamine

Pärast põhjalikku konsulteerimist sidusrühmadega ja mõjuhindangut aluseks võttes on komisjon otsustanud esitada ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, mis käsitleb Euroopa ühist müügiõigust. Ettepaneku eesmärk on suurendada majanduskasvu ja edendada kaubandust siseturul, lähtudes lepinguvabaduse põhimõttest ja kõrgetasemelisest tarbijakaitsest ning kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega. Ettepanekusse on kaasatud Euroopa lepinguõiguse eksperdirühma ja sidusrühmade esindajate väljatöötatud töövahend, võttes arvesse sidusrühmadelt ja ekspertidelt selle kohta saadud tagasisidet.

Komisjoni ettepanekus Euroopa ühise müügiõiguse kohta nähakse ette ulatuslikud ühtsed lepinguõiguse normid, mis hõlmavad kõiki lepingute seotud õiguslikke aspekte ning mis oleksid iga liikmesriigi siseriikliku õiguse osaks kui lepinguõiguse nn teine režiim. Seda teist režiimi oleks eelkõige võimalik kohaldada just selliste lepingute korral, mis on kõige

²⁹ 26. mai 1989. aasta resolutsioon liikmesriikide eraõiguse kooskõlastamise tegevuste kohta, ELT C 158, 26.6.1989, lk 400; 6. mai 1994. aasta resolutsioon liikmesriikide eraõiguse teatud valdkondade ühtlustamise kohta, ELT C 205, 25.7.1994, lk 518; 15. novembri 2001. aasta resolutsioon liikmesriikide tsiviil- ja kaubandusõiguse lähendamise kohta, ELT C 140 E, 13.6.2002, lk 538; 2. septembri 2003. aasta resolutsioon komisjoni teatise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule - sidusam Euroopa lepinguõiguse - tegevusplaan, ELT C 76 E, 25.3.2004, lk 95; 23. märtsi 2006. aasta resolutsioon Euroopa lepinguõiguse ja ühenduse õigustiku muutmise kohta: tulevikuplaanid, ELT C 292 E, 1.12.2006, lk 109–112; 7. septembri 2006. aasta resolutsioon Euroopa lepinguõiguse kohta, ELT C 305 E, 14.12.2006, lk 247–248; 12. detsembri 2007. aasta resolutsioon Euroopa lepinguõiguse kohta, ELT C 323 E, 18.12.2008, lk 364–365 ja 3. septembri 2008. aasta resolutsioon Euroopa lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku kohta, ELT C 295E, 4.12.2009, lk 31–32.

³⁰ Juuni 2011. aasta resolutsioon Euroopa lepinguõiguse loomise võimaluste kohta tarbijate ja ettevõtjate jaoks, 2011/2013 (INI).

³¹ ELT C 84/1, 17.3.2011

olulisemad piiriüleses kaubanduses, kus vajadus takistused kõrvaldada on kõige suurem. Seda lepinguõigust iseloomustavad järgmised tunnused:

Kõikidele liikmesriikidele ühine lepinguõiguse režiim: Euroopa ühine müügiõigus on lepinguõiguse nn teine režiim, mis on ühesugune kõikides liikmesriikides. See on ühine kogu ELis.

Vabatahtlik režiim: Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamine on vabatahtlik. Kooskõlas lepinguvabaduse põhimõttega on kauplejal vabadus valida, kas ta pakub võimalust sõlmida leping selle režiimi kohaselt (nn opt-in süsteem) või kohaldada olemasolevat siseriiklikku lepinguõigust. Ettevõtjatel ega tarbijatel ei ole kohustust sõlmida leping Euroopa ühise müügiõiguse normidest lähtudes.

Keskendumine müügilepingutele: Euroopa ühine müügiõigus kujutab endast müügitehingute tegemise iseseisvat ja terviklikku normistikku. Eriti kasulik on see siis, kui kaupu ostetakse internetis. Samuti võiksid seda kasutada kauplejad, kes müüvad kaupu ja osutavad seotud teenuseid, näiteks köögitehnika paigaldamise korral. Kuna kaubad moodustavad ELi-sisese kaubandusest valdava osa,³² on müügitehingutega seotud takistuste kõrvaldamisel positiivne mõju kogu EL-i-sisesele kaubandusele. Selleks et arvestada digitaalmajanduse suureneva tähtsusega ja tagada uue režiimi toimimine ka tulevikus, kuuluvad uute normide reguleerimisalasse ka digitaalse infosisu üleandmise lepingud. See tähendab, et Euroopa ühist müügiõigust võib kohaldada ka näiteks muusika, filmide, tarkvara või rakenduste ostmise korral, kui need laaditakse alla internetist. Need tooted kuuluksid ühise müügiõiguse reguleerimisalasse sõltumata sellest, kas digitaalne infosisu on salvestatud füüsilisele andmekandjale (CD, DVD) või mitte.

Piirdumine piiriüleste lepingutega: Euroopa ühise müügiõiguse reguleerimisalasse kuuluvad piiriülesed olukorrad, kus esineb probleeme seoses täiendavate tehingukulude ja õigusliku keerukusega. Euroopa ühine müügiõigus on seega lahendus kõige pakilisematele probleemidele ja sellega ei asendata liikmesriikide olemasolevaid lepinguõiguse norme. Liikmesriigid võivad ise otsustada, kas nad soovivad ühist müügiõigust ka laiemalt kohaldada. Seega võivad liikmesriigid otsustada kohaldada Euroopa ühise müügiõiguse norme ka siseriiklike lepingute suhtes, mis omakorda võib veelgi vähendada siseturul tegutsevate ettevõtjate tehingukulusid. *Keskendumine ettevõtja ja tarbija vahelistele lepingutele ja ettevõtjatevahelistele lepingutele, mille vähemalt üks pool on VKE:* Euroopa ühise müügiõiguse reguleerimisalasse kuuluvad peamiselt küsimused, mis tekitavad tõsiseid probleeme piiriüleste tehingute korral (st ettevõtja ja tarbija vaheliste ning ettevõtjatevaheliste suhete korral, kui vähemalt üks pool on VKE). Erasikutevahelised lepingud (tarbijatevahelised lepingud) ja selliste kauplejate vahel sõlmitud lepingud, kellest kumbki ei ole VKE, ei kuulu ühise müügiõiguse reguleerimisalasse, sest praegu puudub kõnealuses valdkonnas vajadus kogu ELi hõlmavate meetmete järele niisuguste piiriüleste lepingute puhul. Euroopa ühine müügiõigus jätab liikmesriikidele võimaluse otsustada, kas nad soovivad nimetatud õigust kohaldada ka selliste ettevõtjate vaheliste lepingute korral, kellest kumbki ei ole VKE. Komisjon vaatab lähiaastatel ühise müügiõigusega seotud küsimusi pidevalt läbi, et selgitada välja, kas seoses tarbijate- ja ettevõtjatevaheliste lepingutega oleks vaja täiendavaid õiguslikke lahendusi.

³²

Eurostati väljaande Statistics in Focus 37/2010 ja väljaande „Eurostat External and Intra-EU Trade Yearbook of 2009” kohaselt oli 2008. aastal ELi-sisese kaubavahetuse maht kaupade osas neli korda suurem kui teenuste osas.

Identsed tarbijakaitsenormid: määrusega tagatakse kõikides ühise müügiõiguse reguleerimisalasse kuuluvates valdkondades ühesuguse tasemega tarbijakaitse. Ühtlustamise puhul tagatakse poliitilistele ja õiguslikele nõuetele vastavalt kõrgetasemeline tarbijakaitse. Tulemuseks on ühtlustatud režiim, millega tagatakse tarbijatele Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamise korral alati kaitse ja õiguskindlus.

Terviklikud lepinguõiguse normid: Euroopa ühine müügiõigus hõlmab selliseid lepinguõiguse norme, mis on praktilise tähtsusega piiriülese lepingu kogu kehtivusaja jooksul ja ka pärast lepingu lõppemist. Nende hulka kuuluvad poolte õigused ja kohustused ning kohustuse rikkumise korral ettenähtud õiguskaitsevahendid, lepingueelsed teavitamiskohustused, lepingu sõlmimist käsitlevad sätted (sealhulgas vorminõudeid), õigus lepingust taganeda ja selle tagajärjed, lepingu tühisus eksimuse, pettuse või raskete asjaolude ärakasutamise tõttu, tõlgendamine, lepingu sisu ja õiguslikud tagajärjed, ebamõistlikult kahjustavate lepingutingimuste hindamine ja tagajärjed, tagasitäitmine lepingu tühistamise või lõpetamise korral ning nõudeõiguse aegumine. Ühise müügiõiguse kohaldamise korral tekkivate kohustuste täitmatajätmise eest nähakse ette sanktsioonid. Teisalt ei käsitle Euroopa ühise müügiõiguse normid selliseid küsimusi, mis ei ole piisavalt olulised siseriikliku õiguse seisukohast või mis on vähetähtsad piiriüleste lepingute korral, nagu teovõimet käsitlevad normid, ebaseaduslikkus, heade kommete vastasus või esindamine ning võlgnike ja võlausaldajate paljususe. Neid küsimusi käsitlevad vastavalt Rooma I määrusele kohaldatava siseriikliku õiguse normid.

Rahvusvaheline mõõde: ettepaneku rahvusvaheline mõõde avaldub selles, et ühist müügiõigust on võimalik kohaldada siis, kui vähemalt ühe lepingupoole asukoht on ELi liikmesriigis. Kauplejad võivad kasutada samu lepingutingimusi nii ELis kui ka väljaspool ELi asuvate kauplejatega tehtavate tehingute korral. Kui kolmandate riikide kauplejad soovivad müüa oma tooteid siseturul Euroopa ühise müügiõiguse normidest lähtudes, siis pakutakse Euroopa tarbijatele suuremat tootevalikut, tagades samal ajal kõrgetasemelise tarbijakaitse, mida pakub Euroopa ühine müügiõigus. See rahvusvaheline mõõde loob võimaluse, et Euroopa ühine müügiõigus muutub rahvusvaheliste müügilepingute sõlmimisel standardiks.

2.2. Euroopa ühise müügiõiguse tõhusus

Komisjoni lähenemisviisi abil lahendatakse lepinguõiguse normide erinevustest tarbijate ja kauplejate jaoks tulenevad probleemid viisil, mis võrreldes muude analüüsitud lahendustega arvestab enim proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttega. Vabatahtlik Euroopa ühine müügiõigus on tõhusam kui mittesiduvad õiguslikud lahendused, nagu töövahend (millega ei tagataks kauplejatele ja tarbijatele tehingute õiguskindlust, sest tegemist oleks mittesiduva vahendiga), sest sellega luuakse ühised ja ühtsed lepinguõiguse normid, mis on vahetult kättesaadavad nii ettevõtjatele kui ka tarbijatele. Eespool esitatud omaduste kombinatsioon, eelkõige tõsiasi, et Euroopa ühine müügiõigus kujutab endast vabatahtlikku, kuid identset normistikku, mida kohaldatakse ainult piiriüleste tehingute korral, tähendab seda, et kõnealuseid norme kohaldades on võimalik vähendada piiriülese kaubanduse takistusi, sattumata vastuollu väljakujunenud siseriikliku lähenemise ja traditsioonidega. Näiteks võivad liikmesriigid kooskõlas ELi *acquis*'ga säilitada olemasolevas siseriiklikus lepinguõiguses erineva tarbijakaitse taseme. Euroopa ühine müügiõigus ei asenda olemasolevaid lepinguõiguse norme, vaid on lisavõimalus nende kõrval. Seega minnakse õigusaktiga ainult nii kaugele kui vajalik, et luua kauplejatele ja tarbijatele siseturul uusi võimalusi. Lisaks sellele on paremad võimalused kokkuleppele jõuda kõrgetasemelisest tarbijakaitsest lähtuvates identsetes normides, nagu seda on Euroopa ühise müügiõiguse normid, just

seetõttu, et tegemist on vabatahtlikult kohaldatava režiimiga. Ettevõtja võib kõnealused normid valida, sest ta soovib, et temaga seostatakse kõrgetasemelist tarbijakaitset, kuid ta ei pea seda tegema.

- Eelised ettevõtjatele

Kui ettevõtja valib Euroopa ühise müügiõiguse, siis kohaldatakse selle reguleerimisalasse jäävate küsimuste suhtes ainult kõnealuseid lepinguõiguse norme. Seega peab kaupleja arvestama ainult ühtede õigusnormidega – Euroopa ühise müügiõiguse normidega. Muid siseriiklikke kohustuslikke norme ei oleks enam vaja arvesse võtta, nagu seda tuleb tavaliselt teha, kui sõlmitakse leping muu liikmesriigi tarbijaga. Praktikas teeb ettepaneku Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamiseks kaupleja. Ostja peab andma oma sõnaselge nõusoleku, enne kui niisugust lepingut on võimalik sõlmida.

Euroopa ühine müügiõigus tagab ettevõtjatele võimaluse tehingukuludid oluliselt vähendada. Kui ettevõtja soovib laiendada oma tegevust uutele turgudele, siis peab ta tutvuma ainult ühe lepinguõiguse režiimiga lisaks sellele, mida ta juba tunneb. Kui valitakse Euroopa ühine lepinguõigus, on tegemist olulise säästuga võrreldes olukorraga, kus tuleb tutvuda 26 riigi lepinguõigusega, et kaubelda kogu ELis. Kauplejad saavad kasu lihtsamast õiguskeskkonnast ja tunnevad end kindlamalt, kui nad laiendavad tegevust uutele turgudele. Kui kaupleja müüb kaupa muu liikmesriigi tarbijatele, on Euroopa ühise müügiõiguse kasutamine tema jaoks kvaliteedimärk.

Ettevõtjatevaheliste tehingute korral oleks Euroopa ühise müügiõiguse kasutamise lisaväärtuseks VKEle lihtsamad läbirääkimised kohaldatava õiguse üle. Kokkuleppe saavutamine võib olla lihtsam, kui läbirääkimised toimuvad nõ neutraalse õiguse üle, mis on mõlemale poolele võrdselt kättesaadav nende oma keeles. Kui kaupleja on juba korra tutvunud Euroopa ühise müügiõiguse normidega, ei teki tal nende kohaldamise korral edaspidi enam täiendavaid kulusid. Kulude probleem on eriti terav VKEdes jaoks ning seetõttu on Euroopa ühine müügiõigus suunatud ettevõtjatevahelistele lepingutele, mille vähemalt üks pool on VKE. Selleks et VKEd saaksid maksimaalset kasu, julgustab komisjon liikmesriike kauplejaid sobival viisil teavitama Euroopa ühisest müügiõigusest ja selle eelistest. Lisaks sellele võivad liikmesriigid vajaduse korral otsustada, et Euroopa ühist müügiõigust kohaldatakse ka ettevõtjatevaheliste lepingute suhtes, mille kumbki pool ei ole VKE.

- Eelised tarbijatele

Euroopa ühise müügiõiguse normid on koostatud nii, et oleks tagatud kõrgetasemeline tarbijakaitse ning need on ühesugused kõikides liikmesriikides. Seega võib seda pidada kvaliteedimärgiks, mida tarbija võib usaldada piiriüleste ostude tegemise korral. Üks parimaid näiteid selle kohta on Euroopa ühise müügiõiguse säte, mille kohaselt tarbijal on puudustega toote saamise korral võimalus valida õiguskaitsevahend. Tarbijal on näiteks võimalik leping kohe lõpetada. Enamikul ELi tarbijatest praegu niisugune võimalus puudub³³.

³³ Võimalus õiguskaitsevahendit vabalt valida, nagu Euroopa ühisest müügiõiguses, puudub Austrias, Belgias, Bulgaarias, Eestis, Hispaanias, Itaalias, Küprosel, Madalmaades, Maltal, Poolas, Rootsis, Rumeenias, Saksamaal, Slovakkias, Soomes, Taanis, Tšehhi Vabariigis ja Ungaris. Ainult viis liikmesriiki pakub samasuguseid võimalusi nagu ühine müügiõigus (Leedu, Luksemburg, Kreeka, Portugal, Prantsusmaa), muudes liikmesriikides kohaldatakse vahepealset lähenemisviisi (Iirimaa, Läti, Sloveenia, Ühendkuningriik).

Kõrgetasemeline tarbijakaitse suurendab tarbijate usaldust ja motiveerib neid ostma tooteid teistes liikmesriikides.

Läbipaistvuse huvides tagatakse ettepanekuga, et tarbijat teavitatakse eelnevalt ja ta peab andma nõusoleku lepingu sõlmimiseks Euroopa ühise müügiõiguse alusel. Selle teabe peab kaupleja tarbijale esitama standardses vormis teabelehel koos kokkuvõttega tema põhiõigustest. Teabeleht aitab tarbijal mõista oma õigusi ja üle saada ebakindlusest, mis on paljude tarbijate jaoks takistuseks piiriüleste ostude tegemisel. Kuna teabeleht esitatakse selges ja arusaadavas vormis ning see on kättesaadav kõikides ELi ametlikes keeltes, aitab see tarbijaid, kes ei loe läbi lepingu tingimusi, sest need on esitatud paljusõnaliselt ja keeruliselt.

Piiriüleste pakkumiste paremast kättesaadavusest saavad kasu selliste turgude tarbijad, mida kauplajad praegu väldivad lepinguõigusest tuleneva õigusliku keerukuse tõttu või seetõttu, et ettevõtja jaoks ei õigusta turu väiksus turule sisenemisega kaasnevaid suuri kulusi. Need tarbijad saavad kasu suuremast konkurentsist siseturul, sest suureneb tootevalik ja tõenäoliselt alanevad hinnad.

2.3. Seos *acquis*'ga

Ettepanek kujutab endast täiendust *acquis*' kohasele lähenemisviisile tarbijakaitse valdkonnas. Esiteks koondab ettepanek olemasolevad meetmed ja on nendega kooskõlas, kuigi selles ei piirduta kehtestatud minimaalse kaitsetasemega. Teiseks, arvestades asjaolu, et ettepanek piirdub piiriüleste lepingutega, ei asenda see üldiselt kohaldatavat *acquis*'d. Seetõttu säilib vajadus tarbijakaitse norme edasi arendada, kasutades selles valdkonnas kohaldatud traditsioonilist ühtlustamisele suunatud lähenemisviisi. Eeldatavasti arenevad need lähenemisviisid käsikäes ja inspireerivad üksteist.

Ettepanek on kooskõlas ELi muude tegevuspõhimõtetega. Näiteks nähakse sellega ette, et kauplajad kaaluvad vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse kasutamist, sest see on tõhus, kiire ja odav viis vaidluste lahendamiseks kohtu poole pöördumata. Need, kes siiski soovivad pöörduda kohtu poole juhul, kui nõue ei ületa 2 000 eurot, saavad kasutada võlgade piiriülese sissenõudmise kiirendamiseks loodud Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlust.

Ettepanekus toetatakse ka tulevasi algatusi, mille eesmärk on kaubandustõkete vähendamine siseturul kas ühtlustamisdirektiivide või muude asjakohaste meetmete abil. Ettepanek sisaldab konkreetseid müügiõiguse norme digitaalse infosisu üleandmise lepingute jaoks. Need võiksid tulevikus olla aluseks ulatuslikumatele tegevuspõhimõtetele ja meetmetele tarbijakaitse valdkonnas digitaalsel turul. 2018. aastaks vaadatakse määrus läbi, võttes muu hulgas arvesse vajadust veelgi laiendada reguleerimisala seoses ettevõtjatevaheliste lepingutega ning turu ja tehnoloogia arenguga digitaalse infosisu valdkonnas, aga ka seoses liidu *acquis*' arenguga.

Komisjon uurib ka edaspidi tarbijaõiguse üldisemaid aspekte, nagu seda, kas ajakohastada tarbijakaitse norme või laiendada nende reguleerimisala. Näiteks vaadatakse läbi ebaausate kaubandustavade direktiiv ja eksitava reklaami direktiiv. Komisjon jätkab arutelusid ettevõtjatevaheliste äritavade, sealhulgas nende lepingutega seotud aspektide üle.

2.4. Kõrvalmeetmed

Selleks et tagada Euroopa ühise müügiõiguse tõhus kohaldamine ja ühetaoline tõlgendamine, nähakse ettepanekuga ette edaspidi võetavad toetusmeetmed.

Euroopa Parlamendi, ettevõtjate, juristide ja tarbijaorganisatsioonide esitatud ettepanekute alusel teeb komisjon tihedat koostööd kõikide asjaomaste sidusrühmadega, et aidata välja töötada Euroopa lepingutingimuste näidis konkreetsete kaubandusvaldkondade või sektorite jaoks. Kauplejatele, kes soovivad sõlmida Euroopa ühise müügiõiguse normidele vastava piiriülese lepingu, võiks abiks olla tüüptingimustega näidisleping, mis on kättesaadav kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes. Kolme kuu jooksul alates Euroopa ühise müügiõiguse normistiku jõustumisest moodustab komisjon Euroopa lepingutingimuste näidiste väljatöötamiseks eksperdirühma, kes esindab eelkõige ühise müügiõiguse kasutajate huve. Sidusrühmad saavad panustada vajalike teadmiste ja äritava tundmisega ning koostada oma valdkonna tüüptingimused, kasutades seejuures ära Euroopa ühise müügiõiguse normide kohaldamisel saadud kogemusi.

Selleks et tagada Euroopa ühise müügiõiguse ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine, nähakse ettepanekuga ette üldsusele kättesaadav andmebaas, mis sisaldab Euroopa Liidu Kohtu ja liikmesriikide kohtute otsuseid kõnealuse normistiku sätete tõlgendamise kohta. Liikmesriikidel palutakse niisugused kohtuotsused viivitamata komisjonile edastada .

Selleks et soodustada Euroopa ühise müügiõiguse normide ühetaolist mõistmist, hakkab komisjon Euroopa ühist müügiõigust kohaldavatele juristidele koolitusi korraldama ³⁴.

3. KOKKUVÕTE

Euroopa ühine müügiõigus pakub lahenduse ettevõtjate ja tarbijate tähtsatele probleemidele: täiendavatele kuludele ja õiguslikule ebakindlusele, kui ostetakse või müüakse kaupa piiriüleselt Euroopa siseturul. Tegemist on uuendusliku lähenemisviisiga, mis on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Sellega ei muudeta liikmesriikide õiguslikke traditsioone ega õiguskultuuri, vaid pakutakse ettevõtjatele valikuvõimalus. Tarbijad saavad kasu nii tänu suuremale usaldusväarsusele, mis tagatakse kõrgetasemelise tarbijakaitsega, kui ka tänu asjaolule, et ühise müügiõiguse normide kohaldamine aitab alandada hindu ja suurendada tootevalikut. Kauplejate jaoks vähenevad bürokraatia ja tehingukulud ning seega soodustab ühine müügiõigus piiriülest kaubandust ja Euroopa majanduskasvu.

Komisjon teeb Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning liikmesriikide parlamentidega tihedat koostööd, et tagada kiire kokkuleppe saavutamine Euroopa ühise müügiõiguse kohta siseturu 20. aastapäevaks. Samuti jätkab komisjon tihedat koostööd sidusrühmadega, peamiselt ühise müügiõiguse kasutajate (eelkõige VKEd ja tarbijate) ning juristidega, et saavutada ühisele müügiõigusele kogu Euroopa Liidus laialdane heakskiit, sest ühise müügiõiguse vabatahtliku kohaldatavuse tõttu sõltub selle edu asjaolust, kas ja mil määral hakatakse seda siseturul tehtavate tehingute korral kasutama.

³⁴ Komisjoni teatis „Usalduse suurendamine Euroopa õigusemõistmise vastu: Euroopa õiguskoolituse uus mõõde”, KOM(2011) 551(lõplik).

I LISA

ELi õigusraamistik Euroopa ühist müügiõigust käsitleva ettepaneku valdkonnas

Ettevõtjate ja tarbijate vahelised lepingud				Ettevõtjatevahelised lepingud		
Lepinguõigus	Tarbijaõiguste direktiiv	Muud olulised tarbijakaitset käsitlevad ELi õigusaktid	E-kaubanduse direktiiv	E-kaubanduse direktiiv	Direktiiv hilinevad maksimisega võitlemise kohta	Viini konventsioon kaupade rahvusvahelise ostu-müügi lepingute kohta
Lepingueelsed teavitamiskohustused ja läbirääkimised	JAH	JAH	JAH	JAH	EI	EI üksikute eranditega
Lepingu sõlmimine	EI	EI	JAH osaliselt	EI	EI	JAH
Taganemisõigus	JAH	JAH	EI	EI	EI	EI
Puudused nõusolekus sõlmida leping	EI	EI	EI	EI	EI	EI
Tõlgendamine	EI	EI (ühe erandiga)	EI	EI	EI	JAH
Lepingu sisu ja õiguslikud tagajärjed	EI	EI	EI	EI	EI	EI üksikute eranditega
Ebamõistlikult kahjustavad lepingutingimused	EI	JAH	EI	EI	JAH osaliselt	EI
Müügilepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid	EI	JAH	EI	EI	EI	JAH
Kohaletoimetamine ja riisiko üleminek	JAH	EI	EI	EI	EI	JAH
Seotud teenuse osutamise lepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid	EI	EI	EI	EI	EI	EI
Kahju hüvitamine, lepingust tuleneva kohustuse rikkumise tagajärjel tekkinud kahju hüvitamise kohustused ja viivis	EI	EI	EI	EI	JAH	JAH

Tagasitäftmine	EI	EI	EI	EI	EI	JAH
Aegumine	EI	EI	EI	EI	EI	EI